

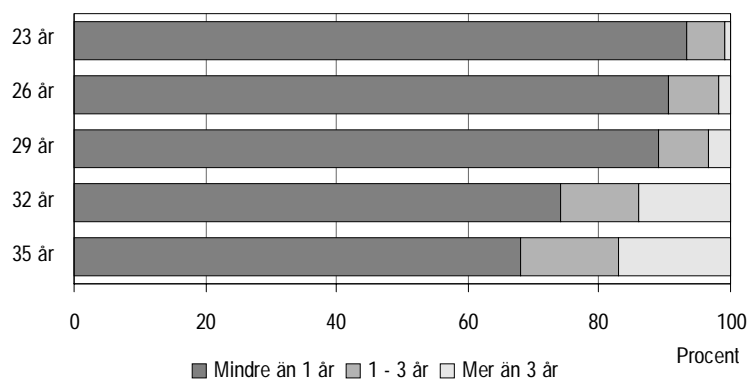
Kvinnor och män med barn

Det kan ta tid att få barn

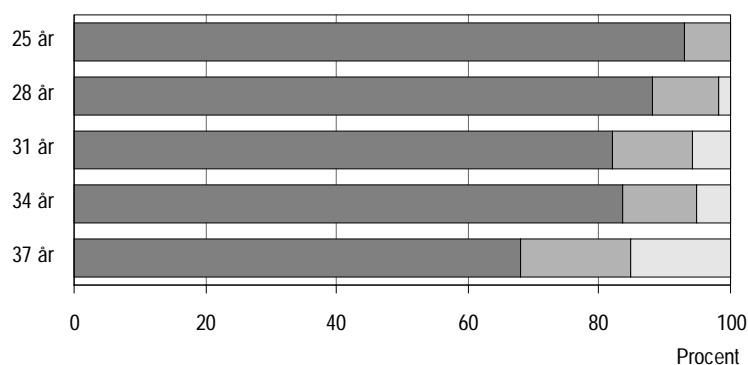
De som hade barn eller väntade barn blev tillfrågade om de hade fått vänta länge på den första graviditeten. Inte överraskande varierar tiden man försökt att bli gravid/att partnern skulle bli gravid med åldern vid första barnets födelse. Av de yngsta kvinnorna och männen svarade tre av tio att de över huvud taget inte planerat att få barn vid just det tillfället (i diagrammet ligger de tillsammans med dem som hade väntat högst ett år). Bland kvinnor i minst 32 års ålder hade 15 procent fått vänta i mer än tre år och några hade valt att adoptera (vilka inkluderas i gruppen minst tre år i diagrammet).

Tog det lång tid innan du/barnets mamma blev gravid med ert första barn? Procent

Kvinnor

Män

Barn – ett beslut som kräver eftertanke

Det kan dröja en tid innan man lyckas få barnet man bestämt sig för att man vill ha. Innan dess ska man också ha fattat beslut om att tiden är kommen för att försöka. De som hade minst ett barn (och fortfarande levde samman med barnets far/mor) tillfrågades om de hade diskuterat frågan om barn länge innan de tyckte att tidpunkten för att få första barnet var lagom. Av dem som fick barn i något högre ålder hade omkring hälften diskuterat det en tid innan de tyckte det var dags. Det är inga stora skillnader mellan kvinnor och män. Män rapporterar dock i något större utsträckning än kvinnor att de har diskuterat tidpunkten för första nedkomsten en tid. Kvinnorna sa sig i stället något oftare ha varit ganska säkra från början på att tiden var kommen.

Hade ni diskuterat detta med att skaffa barn länge innan ni försökte att få barn? Procent

	Inte planerat	Ganska säkra från början	Diskuterat en tid	Summa
Kvinnor				
23 år	38	38	24	100
26 år	16	42	42	100
29 år	11	38	51	100
32 år	18	34	48	100
35 år	13	47	40	100
Män				
25 år	37	25	38	100
28 år	22	33	45	100
31 år	21	30	49	100
34 år	18	39	43	100
37 år	13	31	56	100

De som hade diskuterat detta med barn en tid innan de bestämde sig, fick också svara på om det var något speciellt som hade gjort att det tagit tid att bestämma sig. Var tredje person hade kryssat för flera orsaker och många hade skrivit in egna motiv. Av dem som hade fått barn uppgav var tredje, som viktigaste motiv, att de väntat för att de var för unga. Att man ville bli färdig med sin utbildning eller få jobb/satsa på jobbet var också vanligt. Detta hade omkring var tredje urvalsperson svarat, ungefär lika många oavsett kön och ålder.

Var det något speciellt som gjorde att ni väntade? Procent

Redovisning av det viktigaste motivet

Ålder vid första barnets födelse	Ej svar	Personliga skäl	Bostaden	Jobb, studier	Mindre frihet	För unga	Eget svar	Summa
Kvinnor								
23 år	4	12	0	20	0	32	32	100
26 år	5	2	0	45	11	14	23	100
29 år	3	7	2	39	20	8	20	100
32 år	4	10	2	30	16	8	30	100
35 år	5	11	0	23	16	2	43	100
Män								
25 år	7	7	0	28	3	31	24	100
28 år	0	11	2	32	16	16	23	100
31 år	0	10	2	39	12	8	29	100
34 år	0	21	3	28	13	5	31	100
37 år	2	9	0	39	7	9	35	100

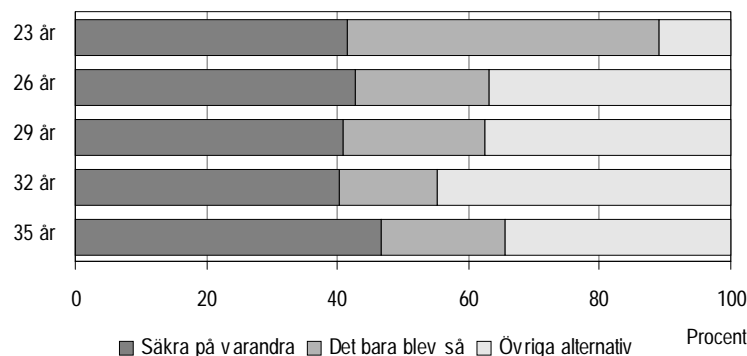
De som skrivit egna orsaker nämnde bl.a. att man först ville lära känna varandra bättre och att man behövde en ordnad ekonomi. Det var inte ovanligt att man svarade att man hade haft problem med att bli gravid. Detta kan vara ett tecken på att frågan var oklart formulerad (eller instruktionerna om vem som skulle svara på frågan) och att det inte var helt ovanligt att man missuppfattat frågan. Förmodligen tänkte man på tiden det tog att bli gravid snarare än på tiden det tog innan man bestämde sig.

Tryggt parförhållande – sedan barn

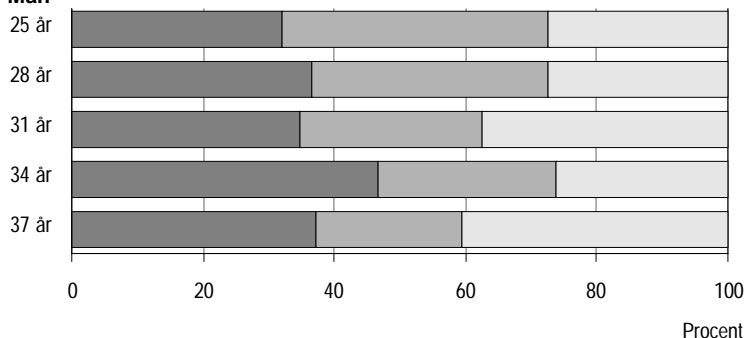
Vad är det då som framhålls som viktigt för att ta steget och få barn? Att uppleva att man funnit den rätta och vara säker på att man vill fortsätta leva tillsammans uppgavs ofta vara det som påverkade detta beslut. Det var något vanligare bland kvinnor. I stället var det något vanligare att männen svarade att ”det bara blev så”.

Vad påverkade tidpunkten för när ni ville ha första barnet?

Kvinnor

Män

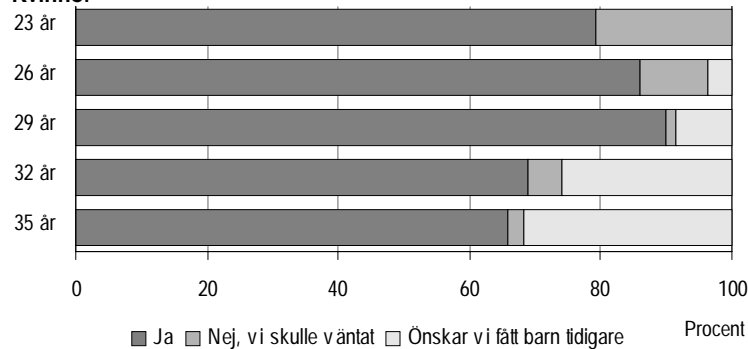
Den biologiska klockan ringer

Många var inte nöjda med de fasta svarsalternativen på frågan om vad som påverkar tidpunkten för barnets födelse utan kom med egna kommentarer. Att man hade gift sig förekom som orsak och att man kände sig mogen för att bli förälder. Det vanligaste svaret bland dem som hade uppnått 30-årsåldern hade med den egna eller partners ålder att göra. Det går att skjuta på barnafödandet till en viss gräns, men man vågade inte vänta längre om man skulle hinna få barn. Det var också de som påpekade att de själva inte gjort valet, utan att tidpunkten berodde på när de fick tid för infertilitetsbehandling.

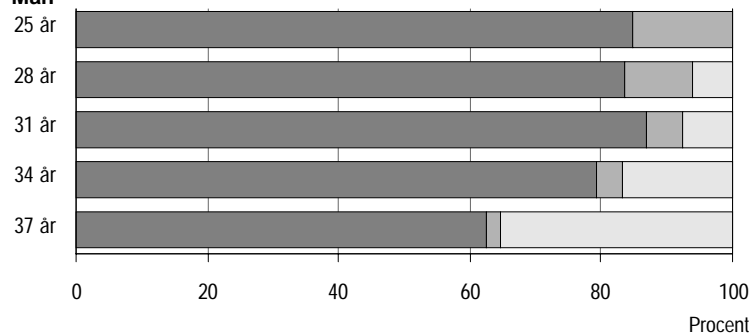
Flertalet var nöjda med tidpunkten för första nedkomsten och allra mest nöjda var de kvinnor som fått första barnet i 29 års ålder. De kvinnor som fått första barnet i 23 års ålder och de män som blivit pappor i 25 års ålder tyckte att de kanske skulle ha väntat litet. Inte överraskande var mönstret det motsatta för dem som blivit första-gångsförälder i högre ålder. Det var inte ovanligt att de i efterhand önskade de att de hade fått barn litet tidigare.

Var tidpunkten för när du fick första barnet den bästa?

Kvinnor

Män

Tvåbarnsnormen gäller fortfarande

Ganska många av dem som hade fått sitt första barn under 1998 – mellan 30 och 40 procent – hade redan hunnit få fler barn eller var gravida på nytt vid undersökningstillfället våren 2000. Skillnaderna mellan olika åldersgrupper var i detta avseende relativt liten. Den lägsta andelen hade kvinnor som fått första barnet i 23 års ålder och den högsta hade kvinnor och män som fått första barnet i 32 resp. 34 års ålder.

Andelen kvinnor och män som hade fått minst två barn eller som väntade det andra

Kvinnor och män som fick första barnet 1998 efter ålder vid första nedkomsten

Kvinnor	Procent	Män	Procent
23 år	28	25 år	35
26 år	36	28 år	35
29 år	38	31 år	37
32 år	44	34 år	43
35 år	36	37 år	31

Många av de kvinnor och män som ännu inte fått fler barn räknade med att få det. Andelen sjunker när kvinnans och mannens ålder ökar. Ändå svarar fyra av tio (idag) 37-åriga ettbarnsmödrar ja på frågan om de tror att de kommer att skaffa fler barn. Till denna andel ska läggas 31 procent som svarar kanske. Dessutom hade ju 36 procent redan fått fler barn av dem som fick första barnet i 35 års ålder.

Om de framtida planerna skulle hålla, dvs. om man till andelen som redan fått barn nummer två lägger alla de som svarat att de bestämt räknar med att de kommer att få fler barn inom 5-6 år skulle omkring 85 procent av de kvinnor, som fick första barnet före 30 års ålder få minst två barn. För män skulle motsvarande andel vara omkring 80 procent. I dessa andelar ingår inte de som svarat kanske. Utan tvekan finns det fortfarande en stark önskan hos föräldrar att ha minst två barn.

Tror du att du kommer att skaffa fler barn inom de närmaste 5-6 åren?

Kvinnor och män som hade ett barn och ej var gravida

Kön	Ja	Kanske	Troligen inte	Nej	Har redan fått barn + räknar med att få barn
Kvinnor					
23 år	78	16	3	4	84
26 år	77	20	1	1	85
29 år	78	12	3	7	87
32 år	65	21	10	5	80
35 år	38	31	10	21	61
Män					
25 år	69	20	2	9	80
28 år	69	19	9	3	80
31 år	67	15	6	12	79
34 år	38	23	14	25	64
37 år	51	18	9	22	66

Bättre ekonomi – fler barn?

Runt var femte ettbarnsförälder, vare sig det var en kvinna eller en man som svarat på enkäten, var osäker på, men inte helt avvisande till tanken på att få barn inom de närmaste 5-6 åren. De hade svarat ”kanske” eller ”troligen inte”. En del av tveksamheten till att få fler barn hade orsaker som var relaterade till den egna ekonomin eller till arbetslivet. Det var svårt att få tiden att räcka till. Det var heller inte ovanligt att man helt enkelt svarade att det var lagom med det antal barn man redan hade. Var femte kvinna som hade fått det första barnet i 35 års ålder och inte fått fler barn var inte säkra på om de över huvud taget kunde få fler barn.

Andra som inte valt ett av de fasta svarsalternativen utan lämnat egna kommentarer svarade ofta att deras egen eller partners ålder gjorde dem tveksamma. Att få det första barnet i förhållandevis hög ålder kan medföra att man plötsligt upplever att man är för gammal för att få fler barn.

De som var tveksamma fick också följdfrågan om det fanns något som kunde göra dem mindre tveksamma. Speciellt de yngre föräldrarna med ett barn svarade att bättre ekonomiska förhållanden kanske skulle kunna påverka dem. Att arbetsförhållandena ändrades så att de lättare gick att kombinera med ett liv med barn, förkortad arbetstid och att det togs mer hänsyn till barn i det dagliga livet var också sådant som skulle kunna minska tveksamheten. Också de som valt alternativet ”annat” nämnde ofta förhållanden som skulle kunna underlätta det dagliga livet. Några av kommentarerna handlade också om att det var för dyrt med provrörsbefruktningar.

Orsakerna till att man inte ville ha fler barn överensstämmer ganska väl med svaren som de tveksamma uppgav. Det är emellertid så få som har svarat att de inte vill ha fler barn att det är svårt att se på svaren i detalj. Att vara för gammal, att ha en svår graviditet bakom sig och att inte kunna få fler barn är exempel på orsaker som framkommit i de öppna svaren.